

ผลการประชุม JTEPA รอบ 7 (สนง. JTEP)

Press Release on the outcome of the JTEPA 7 th Round of Formal Negotiations
Kao Yai , Thailand , Friday 1 st April 2005

รัฐบาลไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement, JTEPA) รอบที่ 7 ระหว่าง 29 มี.ค. - 1 เม.ย. 2548 ที่ อ. เขาใหญ่ จ. นครราชสีมา โดยมี หัวหน้าคณะเจรจาของทั้งสองฝ่าย คือ นาย พิศาล มาฉวนพัฒน์ รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศไทย และนายมิโตจิ ยาบูนาเกะ รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น ด้านเศรษฐกิจ เป็นประธาน ร่วมกันในการประชุมฯ

บรรยากาศการเจรจา ดำเนินไปด้วยดี ฝ่ายไทยแสดงความมุ่งมั่น และเตรียมการ มาอย่างเต็มที่เพื่อที่จะสรุปผลให้ได้มากที่สุด การเจรจาจึงเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา และฝ่ายไทยได้แสดงความเข้าใจในความละเอียดอ่อนของฝ่ายญี่ปุ่น และเรียกร้องให้ญี่ปุ่นเข้าใจเรื่องที่อ่อนไหวของไทยด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายไทยยึดหลัก ปกป้องผลประโยชน์ไทยแบบสมดุล คือ เปิดเสรีที่เป็นประโยชน์และปกป้องในส่วนที่อาจส่งผลกระทบต่อ

ความคืบหน้าของการเจรจา ที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ได้ให้คำมั่นกับฝ่ายไทยเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อ วันอังคารที่ 29 มี.ค. 2548 ถึง ข้อเสนอที่ฝ่ายญี่ปุ่นพร้อมจะตอบสนองต่อ ไทยในการเปิดเสรีสินค้าเกษตรและความร่วมมือทางด้านเกษตรซึ่งเน้นในเรื่องความปลอดภัยด้านอาหารและความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ แม้ว่ากระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น จะไม่สามารถตอบสนองข้อเรียกร้องของฝ่ายไทยได้ในทุกเรื่อง แต่ก็ได้พยายามที่จะให้ ไทยได้อย่างน้อยเท่ากับหรือมากกว่าที่ญี่ปุ่นเคยให้กับฟิลิปปินส์โดยรวม ซึ่งแสดงถึงความพยายามของ กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นที่จะทำให้การเจรจา คืบหน้าไปได้

สิ่งที่ญี่ปุ่นยอมไทย อาทิ โกปรุงสกลดภาษีจาก 6% เหลือ 3% ใน 5 ปี แป้งแปรรูปให้โคเวตาเพิ่มจาก 70 , 000 ตัน เป็น 200 , 000 ตัน น้ำมันรำข้าวลดภาษีลงเกินครึ่งภายใน 5 ปี ปลาทุ่นากะป่องลดภาษีจาก 9.6 % เหลือ 0% ใน 5 ปี ผลไม้ไทย อาทิ ทะยีน มะละกอ มะพร้าว เหลือ 0 ทันที่ กากน้ำตาล จะให้โคเวตา 4,000 ตัน ในปีที่ 3 และเพิ่มเป็น 5,000 ตัน ในปีที่ 4 กล้วยให้โคเวตา 3,000 ตันในปีแรก และเพิ่มเป็น 6,000 ตันในปีที่ 5

อนึ่ง ส่วนสำคัญอีกด้านของเรื่องเกษตรคือ ญี่ปุ่นยอมตกลงตาม ความร่วมมือเกษตรที่เป็น SPS (สุขอนามัย) และ ความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ไทย กับญี่ปุ่น ซึ่งเป็นความตกลงที่ญี่ปุ่นไม่เคยทำกับประเทศใดมาก่อน โดยที่เป็นข้อเสนอที่ดีพอสมควรถึงแม้จะยังไม่ดีที่สุดในที่สุด ฝ่ายไทยได้แสดงท่าทีชัดเจนที่จะให้การเจรจาจบโดยเร็ว โดยเสนอว่าจะไม่ยกเพิ่มในเรื่องสินค้าเกษตรที่สำคัญตัวอื่นๆ อาทิ น้ำตาล สับปะรดกระป๋อง ผลิตภัณฑ์ข้าว ซึ่งเป็นสินค้าอ่อนไหวของญี่ปุ่น

2. เพื่อเป็นการแสดงความพร้อมของไทยที่จะเจรจาบนพื้นฐานของความเป็นเพื่อน หากยอมรับข้อเสนอของไทยเรื่องเหล็กแผ่นรีดร้อน กล่าวคือ ไทยจะคงภาษีเหล็กแผ่นรีดร้อนไว้ที่อัตราฐาน (ประมาณ 7 - 9.5 %) เป็นเวลา 10 ปีแรกหลังจากความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ จากนั้น จะเริ่มลดภาษีในปีที่ 11 และเหลือ 0 ในปีที่ 15 นอกจากนี้ ฝ่ายไทย ได้ขอให้ฝ่ายญี่ปุ่นเข้าใจถึงความละเอียดอ่อนของการเจรจาเปิด

เสรีสินค้า อุตสาหกรรมไทยในบางสาขา เช่น ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ ดังเช่นที่ฝ่ายไทยพร้อมที่จะเข้าใจความละเอียดอ่อนของภาคเกษตรญี่ปุ่น

3. ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ในเรื่องการเปิดเสรีการค้าบริการ และการเคลื่อนย้ายของบุคคลธรรมดาในหลายๆ สาขาที่ไทยผลักดันมาตลอด เช่น พ่อครัวอาหารไทยซึ่งแม่ทัพวันนี้จะสามารถเข้าไปประกอบอาชีพในญี่ปุ่นได้อยู่แล้ว ความตกลงเอฟทีเอนี้จะช่วยลดระยะเวลาของกระบวนการการทำงานลงจากกรณีทั่วไป นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังได้ยอมเปิดให้คนไทยที่จบปริญญาตรีสามารถเข้าไปทำงานในญี่ปุ่นในสาขาที่คนไทยมีศักยภาพได้ เช่น สาขาโฆษณา การจัดประชุมและนิทรรศการ สวนสปีไทยที่ต้องการเข้าไปประกอบกิจการในญี่ปุ่นแต่ญี่ปุ่นยื่นกรณขออนุญาตตลอดนั้น ขณะนี้ ญี่ปุ่น ได้ยอมรับในหลักการให้คนไทยไปเปิดกิจการสปีในญี่ปุ่น และให้คนจบปริญญาตรีไปเป็นผู้จัดการสปีหรือผู้ควบคุมการฝึกอบรมการให้บริการสปีไทยในญี่ปุ่นได้แล้ว แต่ทั้งสองฝ่ายยังต้องพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติม
4. ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ในเรื่องความร่วมมือ 9 สาขาซึ่งเป็นอีกหัวใจหลักของการเจรจา ประกอบด้วย

1. **ความร่วมมือทางด้านการเกษตร** ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. **ความร่วมมือเรื่อง การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**
โดยเฉพาะการสร้างบุคลากรที่เชี่ยวชาญแม่พิมพ์ (Mould and Die) ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการเสริมสร้างศักยภาพอุตสาหกรรมไทย เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์

3. **ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม**
ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความร่วมมือทาง เทคโนโลยีระดับสูงในสาขาเทคโนโลยี material technology and engineering และ Biomass ตลอดจนร่วมมือกันในเรื่องระบบการเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ

4. **ความร่วมมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)** ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาเครือข่าย Broadband ในไทยรวมทั้งในชนบทที่ทรกั้นดาร และนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย Broadband ระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สำคัญ คือ ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันนำ IT มาช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่โอกาสทางสังคมและคนพิการซึ่งนับเป็นมิติใหม่ที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งของการทำเอฟทีเอไทย - ญี่ปุ่นที่ต้องการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนของทั้งสองประเทศอย่างแท้จริง

5. **ความร่วมมือทางด้านการท่องเที่ยว** ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ longstay การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) ไทยสปี ที่สำคัญ คือ ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะอำนวยความสะดวกในเรื่องวีซ่า ซึ่งฝ่ายไทยผลักดันมากเพราะคนไทยที่ต้องการเดินทางไปเที่ยวญี่ปุ่น มักประสบความไม่สะดวกมาตลอดในการขอวีซ่า

6. **ความร่วมมือทางด้าน SME** เพราะ SME นับเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศโดยจะเน้นเรื่องการสนับสนุนให้ SME สามารถ เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ดียิ่งขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ การพัฒนาทางด้านการตลาด และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practices) ของ SME

7. **ความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการลงทุนระหว่างกัน** ซึ่งจะรวมถึงการจัดตั้งกลไกร่วมกันเพื่อ ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่การลงทุนทั้งสองประเทศ ดังนั้น จึงเป็นโอกาสดีที่นักลงทุนไทยจะได้รับบริการวีซ่าง่ายขึ้นจากสถาน

เอกอัครราชทูตญี่ปุ่น จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบสำคัญๆ ภายในญี่ปุ่นอย่างชัดเจน และจะช่วยชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้านที่นักลงทุนไทยประสบในญี่ปุ่นด้วย

8. ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุน ซึ่งเน้นการแลกเปลี่ยน ข้อมูลและสนับสนุนให้นักลงทุนญี่ปุ่นหันมาลงทุนใน 6 อุตสาหกรรมเป้าหมายของไทยที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) คือ อุตสาหกรรมเกษตรและผลิตผลจากการเกษตร อุตสาหกรรมแฟชั่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี สารสนเทศและโทรคมนาคม (ICT) อุตสาหกรรมบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และพลังงานทดแทนได้

9. ความร่วมมือทางด้านบริการการเงิน โดยเน้นความร่วมมือเสริมสร้าง โครงสร้างตลาดการเงินทั้งในไทย ญี่ปุ่นและภูมิภาคเอเชีย ตลอดจนความร่วมมือในการจัดระเบียบการเงิน (financial regulatory cooperation) ระหว่างกัน

5. ฝ่ายไทยได้พยายามปกป้องอุตสาหกรรมที่มีความละเอียดอ่อนมากของไทย คือ

1. เหล็กแผ่นรีดร้อน ดังที่กล่าวถึงข้างต้น
2. ชิ้นส่วนยานยนต์รายการที่ภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยืนยันว่าจะละเอียดอ่อนมาก (ซึ่งขณะนี้ ไทยยอมอ่อนข้อว่า แทนที่จะเป็นรายการ exclusion เรียบนดีดภาษีจากอัตรา 10-30% เริ่มตั้งแต่ปีแรกที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ให้เหลือ 0 ในอีก 15 ปี)
3. ยานยนต์ (ซึ่งขณะนี้ ไทยได้ยืนยันไปว่า จะไม่ลดอัตราภาษีในส่วนของรถยนต์ที่นั่งที่มีขนาดเครื่องยนต์ต่ำกว่า 3000 cc ส่วนรถยนต์ที่นั่งที่มีขนาดเครื่องยนต์ขนาด 3000 cc ขึ้นไปรายยืนยันทำที่ว่า ขอให้มีการเจรจาใหม่ในอีก 3 ปีข้างหน้า โดยทั้งสองฝ่ายจะต้องมาหารือกันเพิ่มเติมในรายละเอียดของเงื่อนไขในการพิจารณาลดภาษี เช่น ต้องพิจารณาว่า จะโยกกับเรื่อง energy efficiency ได้อย่างไรบ้าง

สิ่งที่ฝ่ายไทยเน้น คือ การเปิดเสรีภาคอุตสาหกรรมนี้ไทยยินดีเปิดในสาขาที่ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน เช่น อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ แต่ก็ต้องคำนึงถึงผู้ประกอบการภายใน และการขาดดุลการค้าซึ่งในปัจจุบันที่ไม่มี FTA ไทยก็ขาดดุลการค้าญี่ปุ่นมหาศาลอยู่แล้ว แต่ก็เป็นการขาดดุลในเชิงสนับสนุนมูลค่าการส่งออก

ขั้นต่อไป หัวหน้าคณะฝ่ายไทยได้แจ้งให้ญี่ปุ่นทราบก่อนเปิดการประชุมว่า ไทยได้พยายามอย่างดีที่สุดแล้วที่จะเสนอ package ที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง คือไม่เพื่อฝันหรือตำกิ้นไป อาทิ ยอมรับรายการสินค้าเกษตรญี่ปุ่นด้วยการไม่ขอเปิดเพิ่มเติม หากญี่ปุ่นยอมรับในแบบเดียวกันของอุตสาหกรรมไทยได้ แต่ญี่ปุ่น โดยเฉพาะกระทรวง METI ยังไม่พอ ยังอยากได้เพิ่มโดยเฉพาะเหล็ก รถยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ การเปิดเสรีการลงทุน และการค้าบริการ **ฝ่ายไทยจึงขอให้ญี่ปุ่นเลือกว่าจะไปทางใด จะสรุปตามที่ไทยเสนอ หรือขอเพิ่มเพื่อให้ได้ความตกลงคุณภาพสูงจริงอย่างที่ไทยพร้อมจะเจรจากับญี่ปุ่น** ซึ่งหมายความว่าทำให้ไทยต้องขอเปิดตลาดสินค้าเกษตรหลัก ๆ เช่น น้ำตาล สับปะรดกระป๋อง ผลิตภัณ์ข้าว และรองเท้าด้วย